

บทที่ 4

เนื้อหาข่าวโทรทัศน์ไทย

ความเป็นมาของข่าวโทรทัศน์ไทย

จากการศึกษาพบว่า ข่าวโทรทัศน์นั้น ถือกำเนิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับกิจการวิทยุโทรทัศน์ของไทย และดัดแปลงมาจากรายการข่าวทางวิทยุกระจายเสียง รายการข่าวโทรทัศน์ในตอนแรกนั้นเมื่อเทียบกับรายการข่าวโทรทัศน์ทุกวันนี้เป็นเพียงรายการสั้น ๆ ประมาณ 15-20 นาที ทั้งนี้เพราะมีอุปกรณ์ในการจัดทำน้อย ลักษณะเนื้อหาในตอนแรกเริ่มจะเป็นข่าวราชการ หรือประกาศของทางราชการ ข่าวที่เสนอออกไปนั้นไม่ทันต่อเหตุการณ์

ในอดีตที่ผ่านมา เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ไม่แตกต่างจากข่าววิทยุในแง่ที่มีลักษณะเป็นข่าวราชการ ข่าวพิธีการ โดยที่ข่าวพิธีการและข่าวราชการนี้จะ เป็นหัวใจของข่าวโทรทัศน์ ข่าวส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยกิจกรรมของบุคคลในคณะรัฐบาล ทหาร ข่าวในราชสำนัก ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วล้วนขาดคุณสมบัติของความเป็นข่าวทั้งสิ้น การจัดลำดับความสำคัญของข่าวจะ เรียงลำดับจากข่าวในราชสำนัก ต่อด้วยข่าวนายกรัฐมนตรี ข่าวทหาร และข่าวราชการโดยทั่วไป จากการศึกษาค้นคว้าในอดีตโทรทัศน์ทุกช่องต่าง เสนอข่าวในเวลาไม่พร้อมกัน และต่างคนต่างเสนอข่าวอย่างเป็นเอกเทศ เนื้อหาข่าวก็คล้ายคลึงกันทุกสถานีจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2520 กบว. ได้มีหนังสือเวียนให้ทุกสถานีเสนอข่าวพร้อมกันหมดในเวลา 20.00 น. (ดวงทิพย์ วรพันธ์, 2531 : 19) ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 กรมประชาสัมพันธ์ ได้ปรับปรุงให้มีการถ่ายทอดข่าววิทยุและโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาคจากสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. และโดยคำสั่ง ดร.-สมศักดิ์ ชูโต รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ให้ทางช่อง 9 และช่อง 3 เสนอข่าวร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดทำรายการข่าวโทรทัศน์อยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ซึ่งทำให้ข่าว ไม่สมบูรณ์และ เกิดความซ้ำซ้อน

ในด้านเนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ ก็ประกอบด้วยข่าวราชการเสียเป็นส่วนใหญ่ (สุดฤดี พูนศรี, 2529 : 7) แม้ในระยะแรกของการทำข่าวร่วมระหว่างช่อง 3 และช่อง 9 เนื้อหาที่ยังคงเหมือนเดิมรูปแบบในการนำเสนอ

ยังเสนอข่าวราชสำนัก ข่าวราชการทั่วไป ข่าวทหาร เรียงตามลำดับความสำคัญของข่าวและบุคคลในข่าว จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวงการข่าวโทรทัศน์ในช่วงปี พ.ศ.2528 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้มีการเปลี่ยนแปลงและมอบให้บริษัทเอกชนเข้ารับช่วงในการดำเนินการ โดยมี ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล เป็นผู้รับผิดชอบ ได้นำรูปแบบการนำเสนอข่าวในแบบใหม่ที่ใช้ในสหรัฐอเมริกา มาใช้ในการเสนอข่าวของไทย ด้วยเนื้อหาที่มีความหลากหลาย จนได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นจำนวนมาก และทำให้วงการข่าวโทรทัศน์ของไทยเกิดการตื่นตัวแข่งขันกันปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวในแบบใหม่ทุกสถานี รายการข่าวโทรทัศน์ได้กลายเป็นรายการยอดนิยม ที่ทำให้กลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดเนื้อหา และรูปแบบการเสนอข่าวในบางส่วน หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2529 ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ซึ่งได้ผลิตข่าวบ่อน้ำให้แกทางช่อง 9 ได้ทาหนังสือถึง กบว. เพื่อขอเปิดสถานีโทรทัศน์ในเวลา 19.30 น. เพื่อเสนอข่าวบางส่วนก่อน จนพัฒนากลายเป็นข่าวภาค 19.30 น. และภาค 20.00 น. ซึ่ง กบว. ได้กำหนดให้ข่าวภาค 20.00 น. เป็นข่าวหลักที่ต้องประกอบด้วยข่าวในราชสำนัก และข่าวที่สำคัญทางราชการเรียงตามลำดับความสำคัญ ส่วนข่าวภาค 19.30 น. จะเป็นข่าวที่เด่น ข่าวในสถานการณ์ที่กำลังได้รับความสนใจ (สัมภาษณ์ นิรมล เมธีสุกุล, บรรณาธิการข่าวช่อง 5, 5 กุมภาพันธ์ 2533)

จากการศึกษาข่าวโทรทัศน์ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง (รวี-วรรณ ประกอบผล, 2533) เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามียุ่อย่างน้อย 3 ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ที่นักศึกษาและประชาชนได้เดินขบวนขับไล่รัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร ทำให้สื่อมวลชนได้รับเสรีภาพมากขึ้น หลังจากถูกควบคุมจากรัฐบาลทหารเป็นเวลานาน ข่าวในช่วงนี้ จะมีความหลากหลาย เป็นช่วงเวลาทองของข่าวโทรทัศน์ และสามารถเสนอข่าวแทบทุกประเภทได้ครอบคลุมอย่างเต็มที่

ความเปลี่ยนแปลงในช่วงที่ 2 เป็นช่วงเหตุการณ์รัฐประหารในช่วง 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งคราวนี้สื่อมวลชนทุกประเภทถูกควบคุมอย่างเข้มงวด จนกระทั่งได้คลี่คลายลง เมื่อเกิดการรัฐประหารอีกครั้ง

ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวงการข่าวโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในครั้งที่ 3 เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ขึ้น

ครองอำนาจอยู่นาน ซึ่งจากการศึกษาเป็นช่วงที่รัฐบาลค่อนข้างมีเสถียรภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องน่า ประกอบกับนโยบายการผ่อนคลายนโยบาย การควบคุมสื่อมวลชนในช่วงเวลาดังกล่าว นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 มีการขยาย ตัวของสื่อมวลชน อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เกิด เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์ และเครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์นี้เองที่นำไปสู่การมีทาง เลือกในการรับสื่อได้หลายทาง จึงทำให้เกิดการปรับตัวของสื่อทุกประเภท ซึ่ง รวมไปถึงข่าวโทรทัศน์ด้วย ซึ่งก็ได้มีการปรับปรุงเพื่อดึงดูดผู้ชมให้ชมสถานีของ ตน ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2527 ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้ปรับปรุงรายการ ข่าวของตนโดยเลือก ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล เป็นผู้ดำเนินรายการข่าวทันโลก ซึ่งเป็นรายการข่าวภาคดึก และรายการนี้ก็ประสบความสำเร็จ จากเหตุการณ์นี้ นำไปสู่การปรับปรุงของรายการข่าวภาค 20.00 น. โดยให้ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล มาเป็นผู้ประกาศข่าวภาค 20.00 น. ร่วมกับผู้ประกาศข่าวของช่อง 9 และช่อง 3 ขณะนั้น ซึ่งยังมีการผลิตข่าวร่วมกันอยู่มีผู้ชมติดตามดูข่าวช่อง 9 มากขึ้นจนถึงปลายปี พ.ศ. 2528 อ.ส.ม.ท. จึงได้ว่าจ้างบริษัทแบชฟิคอินเตอร์ คอมมิวนิเคชั่น ซึ่งมี นายปิย์ มาลากุล เป็นเจ้าของเป็นผู้ผลิตข่าวป้อนให้แก่ อ.ส.ม.ท. การจ้างครั้งนี้นับเป็นครั้งแรกของวงการข่าวโทรทัศน์ของไทย ที่ สถานีเองไม่ได้ผลิตรายการข่าวของตนด้วยบุคลากรของสถานีทั้งหมด หากแต่ จ้างบริษัทเอกชนเข้ามาร่วมผลิต ซึ่งต่อมาภายหลังสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ก็ได้ดำเนินการในลักษณะ เดียวกัน คือว่าจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาผลิตข่าวป้อนให้กับทางสถานี นอกเหนือ ไปจากการมีนักข่าวและบุคลากรของสถานีทำข่าวทหารและข่าวราชการ

ความเปลี่ยนแปลงของรายการข่าวในช่วงปลายปี 2528 นับเป็นก้าว สำคัญของวงการข่าวโทรทัศน์ ซึ่ง ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้นำรูปแบบและ วิธีการนำเสนอข่าวที่ใช้ในสหรัฐอเมริกา มาใช้กับการรายงานข่าวในส่วนอื่น ๆ ที่มีใช้ข่าวในราชสำนัก ข่าวพิธีการ ข่าวราชการทั่ว ๆ ไป โดยมีผู้ประกาศข่าว ในทีมทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวที่มีการเชื่อมต่อรายการ มีการจัดแบ่งการเสนอ ข่าวเป็นช่วง ๆ ที่เรียกว่าเป็นแบบรายการนิตยสารข่าว ด้วยวิธีการดังกล่าวทำ ให้รายการข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จ จากสถานีโทรทัศน์ที่ไม่ค่อยมีผู้ชมมากนัก กลายเป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีผู้ชม ติดตามชมข่าวมากที่สุด จนทำให้มีโฆษณาเข้ามาในรายการมากขึ้น และต้อง ขยายเวลาในการเสนอข่าวจาก 1 ชั่วโมงครึ่งเป็น 2 ชั่วโมง (สุดถึ พุนศรี,

2529 : 12) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามมาอีกหลายประการ คือ

1. ทำให้รายการข่าวโทรทัศน์ได้รับความสนใจจาก ผู้บริหารสถานี เป็นรายการที่สามารถทำเงินทางทองให้แก่สถานีได้ จนทำให้สถานีโทรทัศน์ทุกช่องหันมาแข่งขันกันปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวในแบบใหม่ที่มีผู้ประกาศเพิ่มขึ้น มีการลงทุนเครื่องอุปกรณ์ในการทำข่าวที่ทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ทำให้สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งหันมาขยายเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วประเทศ เช่น ช่อง 7 ต่อมาก็คือ ช่อง 9 และช่อง 3 และช่อง 5 ในที่สุด

3. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในการเสนอข่าวที่มีความหลากหลายมากขึ้น มีเนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวข้องกับปากท้อง เรื่องของชนบทและเรื่องราวของประชาชนมากขึ้นกว่าที่จะเน้นข่าวราชการอย่างที่เคยทำมา ซึ่งความพยายามในการพัฒนารูปแบบและเนื้อหาในการเสนอข่าวเคยมีผู้จัดทำมาแล้ว ตั้งแต่ครั้งที่ สรรพสิริ วิริยะศิริ ได้เข้าไปบริหารโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ได้มีการปรับปรุงการเสนอข่าวที่น่าสนใจ มีการสัมภาษณ์ผู้ตกเป็นข่าวทุกฝ่าย แต่เนื่องจากสถานการณ์ต่าง ๆ ยังไม่เอื้ออำนวยจึงไม่ประสบความสำเร็จ จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าวที่นำโดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล และทีมงานของเขา รวมทั้งผสมผสานกับทีมข่าวช่อง 9 เอง ซึ่งมีจุดเด่นอยู่แล้วในตัวเช่นนี้ จึงทำให้รายการข่าวช่อง 9 ประสบความสำเร็จอย่างมาก

จากช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2528 จนถึงกลางปี 2531 รายการข่าวโทรทัศน์เป็นรายการที่เรียกได้ว่าเป็นรายการยอดนิยมที่มีผู้ติดตามชมเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้นำในด้านข่าวโทรทัศน์คือ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ที่ดำเนินงานโดยบริษัทแบชพิคฯ ผลิตข่าวร่วมกับทีมข่าวช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จนมาถึงเดือนสิงหาคม 2531 สมัยรัฐบาลชาติชาย ชุณหะวัณ มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นในวงการโทรทัศน์ คือ การแบ่งการควบคุมดูแลสื่อมวลชนของรัฐ (วิทยุและโทรทัศน์) ภายใต้อำนาจรัฐมนตรี 2 คน จาก 2 พรรคการเมือง นั่นคือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่คุมกิจการกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งดูแลกิจการทั้งวิทยุและโทรทัศน์

ทั้งหมด และเป็นหน่วยบริหาร กบว. คือ รัฐมนตรี คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ จากพรรคประชาธิปัตย์ ในขณะที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีอีกท่านหนึ่ง คือ ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง จากพรรคมวลชน ดูแลควบคุม อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่หน่วยงานทั้ง 2 นี้อยู่ภายใต้การควบคุมของ 2 รัฐมนตรีที่มีนโยบายแตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในแง่ของความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายการดูแลควบคุม

ผลกระทบที่เกิดขึ้นในเวลาต่อมาคือ การสั่งปลดผู้อำนวยการการค้าเสรีสารมวลชนแห่งประเทศไทย (นายมนตรี เจนวิทย์การ) โดยรัฐมนตรี เฉลิม อยู่บำรุง และเปลี่ยนเอา นายราชันย์ ชูเซ็น เลขาธิการพรรคมวลชนมาเป็นแทน และต่อมาได้เกิดความขัดแย้งกับบริษัทแปซิฟิกา และได้ยกเลิกสัญญาระหว่างช่อง 9 กับบริษัทแปซิฟิกา ด้วยข้ออ้างที่ว่าสัญญาระหว่างบริษัทแปซิฟิกา กับทางช่อง 9 เป็นสัญญาที่ไม่ยุติธรรมเนื่องจากให้ผลประโยชน์แก่ทางบริษัทแปซิฟิกา มากกว่า อ.ส.ม.ท. จนถึงมีการฟ้องร้องเป็นคดีหมิ่นประมาท

สิ่งที่เกิดขึ้นจากนั้น คือ การรวมตัวของบริษัทแปซิฟิกา กับสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ทำให้ข่าวช่อง 7 แข็งแกร่งที่สุด เนื่องจากมีพร้อมทั้งบุคลากรและเครื่องมือที่ทันสมัย ซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านดาวเทียมได้ทั่วประเทศ รวมทั้งมีการขยายเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศด้วย อย่างไรก็ตามในที่สุดเกิดปัญหาอันเนื่องมาจากกรณีการรายงานข่าวอาการป่วยของ มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่ง ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ถูกกล่าวหาว่าละเมิดสิทธิส่วนตัว และลาออกจากการทำข่าวกับช่อง 7 ในที่สุด

หลังจากนั้นก็เกิดการรวมตัวของบริษัทแปซิฟิกา กับสถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 5 ในด้านข่าว ซึ่งทางช่อง 5 ได้จับสัญญากับบริษัทนิวส์เน็ต-เวอร์ค บริษัทเอกชนที่ทำข่าวให้สถานีนี้ โดยใช้ชื่อบริษัทใหม่คือ อี.เอ็ม.นิวส์. ทำการผลิตข่าวป้อนให้แก่สถานีช่อง 5 ซึ่งช่อง 5 เองนั้นเดิมมีผู้ชมน้อยที่สุดในช่วงรายการข่าว การให้ทีมข่าวที่ประสบความสำเร็จอย่างบริษัทแปซิฟิกา เข้ามาร่วมทำข่าวก็เป็นผลดีไม่มีผลเสีย ส่วนทีมข่าวของบริษัทแปซิฟิกา ก็สามารถเป็นตัวของตัวเองได้มากกว่าตอนที่อยู่กับช่อง 7 ในด้านผลประโยชน์ก็ได้มากกว่าด้วย เพราะได้รับผลประโยชน์จากการขายเวลาโฆษณาด้วย

ปัจจุบัน (2533) รายการข่าวโทรทัศน์ก็ยังคงมีความเคลื่อนไหวและมีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ทุกสถานีต่างพยายามเสนอบริการด้านข่าวสารที่เน้นความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ด้วยเทคนิคและกลยุทธ์ที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง สำหรับช่อง 9 นั้น ภายหลังจากที่ทีมงานบริษัทแบชพีคฯ ถูกบอกเลิกสัญญาไป รายการข่าวของช่อง 9 ก็ไม่ได้รับความนิยมเช่นเดิม เนื่องจากถูกแทรกแซงจากการเมือง ทำให้การจัดทำข่าวไม่มีอิสระเท่าที่ควร มีการเปลี่ยนผู้ประกาศหน้าใหม่หลายคน รวมทั้งมีการนำนักร้องในอดีตมาอ่านข่าว ทำให้ข่าวช่อง 9 ขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนช่อง 3 ก็ได้ใช้ทีมข่าวของช่อง 3 เองผลิตข่าวทั้งหมด และเน้นข่าวที่มีลักษณะเป็นชาวบ้านมากขึ้น เน้นข่าวแฉดวงบันเทิง ในขณะที่ช่อง 7 ซึ่งมีเครือข่ายทั่วประเทศและมีผู้ชมมากที่สุดอยู่แล้วก็เน้นการรายงานข่าวกีฬา ข่าวจากต่างจังหวัดที่สามารถทำได้เร็วกว่าช่องอื่น ๆ รวมทั้งสารคดีเชิงข่าว "คนไทยวันนี้" "จดหมายเหตกรุงศรี" และสื่อบข่าวน่าสนใจมาก สำหรับช่อง 5 โดยทีมข่าว อี.เอ็ม.นิวส์ ของ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ได้ให้นิรุทธ์ ศิริจรรยา มาเป็นผู้อ่านข่าวซึ่งทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ แม้ว่าจะมีข่าวสดจากซีเอ็นเอ็น เพื่อดึงดูดความสนใจ และภายหลัง ดร.สมเกียรติ ก็ได้มาอ่านข่าวเอง แต่กระนั้นก็ตามข่าวช่อง 5 โดยทีมข่าว อี.เอ็ม.นิวส์ ของ ดร.สมเกียรติ ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าในสมัย พ.ศ. 2528 ถึง 2531 ผลที่เกิดขึ้นที่เห็นได้ชัดเจนก็คือข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบันที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ช่อง 7 ตามมาด้วยช่อง 3, ช่อง 5, ช่อง 9 และช่อง 11 ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีการแบ่งแยกที่ค่อนข้างชัดเจนระหว่างกิจการโทรทัศน์ 2 ฝ่าย โดยที่ฝ่ายหนึ่งคือช่อง 9 และช่อง 3 ของ อ.ส.ม.ท. ซึ่งมีรัฐมนตรีเฉลิม อยู่บำรุง ดูแลอยู่ และได้ชื่อว่าเป็น "โทรทัศน์ของรัฐบาล" ในขณะที่โทรทัศน์อีก 2 สถานี คือช่อง 5 และช่อง 7 ซึ่งถือว่าเป็น "ช่องทหาร" ดังนั้น ในยามที่มีปัญหาความขัดแย้งในบ้านเมืองระหว่างรัฐบาลฝ่ายค้านหรือทหาร สถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ฝ่าย จะทำหน้าที่ในลักษณะที่ต่างกันไปตามหน่วยงานสังกัดของตน ส่วนข่าวช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ที่กำกับดูแลโดยรัฐมนตรี คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ก็มีนโยบายที่แตกต่างจากช่อง 9 และช่อง 3 ด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาลเหมือนกัน

แม้ว่าในปัจจุบันข่าวโทรทัศน์จะได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และพัฒนาไปมากทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีการสื่อสารและแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ การควบคุมทางด้านการเมืองก็ยังคงมีบทบาทสูง ในการกำหนดลักษณะเนื้อหาของข่าวบางส่วน และยังคงมีข่าวราชการ ข่าวพิธีการ และโดยข้อกำหนดของ กบว. ซึ่งกำหนดให้ข่าวโทรทัศน์ประกอบด้วย ข่าวภาค 19.30 น. และข่าวภาค 20.00 น. ซึ่งข่าวภาค 20.00 น. จะต้องเสนอข่าวในราชสำนัก ข่าวพิธีการ ข่าวราชการ โดยการจัดลำดับความสำคัญของข่าวต้องเรียงลำดับตามความสำคัญของบุคคลเหมือนเช่นเดิม แม้ข่าวภาค 19.30 น. จะสามารถเสนอข่าวอื่นที่น่าสนใจเป็นข่าวในสถานการณ์ขณะนั้น แต่เมื่อพิจารณาในส่วนรวมแล้ว ข่าวโทรทัศน์ก็ยังไม่อาจพลิกแพลงมากไปกว่า การปฏิวัติรูปแบบการนำเสนอเท่านั้นส่วนเนื้อหา ยังคงเหมือนเดิม เนื้อหาข่าวที่มีคุณค่า ข่าวทางด้านการศึกษา ข่าวทาง การเกษตร เนื้อหาข่าวที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศยังคงมีน้อยเมื่อเทียบกับข่าวรัฐบาลและกิจกรรมของกองทัพ

เนื้อหาข่าวโทรทัศน์ไทย

ลักษณะเนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ จากทรรศนะของ Park ที่กล่าวถึงคุณสมบัติข้อหนึ่งของข่าวว่าเหตุการณ์ที่ถูกนำมารายงานเป็นข่าวได้นั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่ผิดแผกไปจากปกติธรรมดา หรืออย่างน้อยก็เป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อน (ศิริชัย ศิริกายะ, กาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 202) แต่เมื่อมาย้อนดูลักษณะเนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ของไทย พบว่ามีลักษณะเป็นเรื่องราวที่สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เป็นลักษณะของการวางโครงร่างไว้ก่อนแล้ว (pre-structure) กล่าวคือ ข่าวพิธีการ และข่าวราชการจะเป็นหัวใจของข่าวโทรทัศน์ของไทย เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์จะประกอบไปด้วย กิจกรรมของบุคคลในคณะรัฐบาลเริ่มตั้งแต่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่าง ๆ เรื่อยไปจนถึงนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะที่บอกให้ทราบว่าจะใคร ท้าอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ การที่ผู้ใหญ่ในคณะรัฐบาลอันมีนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่าง ๆ หรือนายทหาร เป็นประธานเปิดการประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ หรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่กล่าวถึงการกิจประจำวันของบุคคลในคณะรัฐบาลหรือทหาร โดยที่ลักษณะเนื้อหาและภาพที่ปรากฏจะมีลักษณะเป็นการสนับสนุนบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคม

นอกจากนี้ เหตุการณ์ที่จะเป็นข่าวได้ยังอาจถูกกำหนดมาจากเกณฑ์ "คุณค่าของข่าว" อย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ประการ ในลักษณะนี้ "คุณค่าของข่าวโทรทัศน์ของไทย" จึงขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางด้านการเมือง และ เศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันเป็นอย่างดีว่า โครงสร้างระบบวิทยุ-โทรทัศน์ของไทยถูกควบคุมจากรัฐบาล เพราะรัฐบาลเป็นเจ้าของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ โดยมอบหมายให้หน่วยงานต้นสังกัดควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน ส่วนทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเข้ามามีบทบาทที่เห็นเด่นชัดมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากการประกอบกิจการสื่อสารมวลชนนั้นต้องใช้ทุนรอนในการดำเนินงานมาก การอาศัยงบประมาณจากรัฐราชการอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องอาศัยรายได้จากการโฆษณา ซึ่งเป็นรายได้หลัก และจากความเปลี่ยนแปลงของข่าวโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น ทำให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจจึงเป็นตัวหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดลักษณะ เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ด้วยประการหนึ่ง

ดังนั้น เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์จึงมักจะเสนอข่าวที่เน้นหนักข่าวการเมืองมากกว่าข่าวชนิดอื่น และถือเป็นข่าวที่น่าสนใจที่จะต้องคอยติดตามมารายงานให้ทราบ แม้จะพบว่ามีการรายงานด้านเศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม บันเทิงก็ตาม แต่ก็อยู่ในปริมาณน้อยกว่าเมื่อเทียบกับข่าวการเมืองที่ถือว่าเป็นข่าวหลักที่น่าสนใจ ฉะนั้น ภาพที่เราจะเห็นในข่าวโทรทัศน์จึงเป็นกิจกรรมหรือภารกิจของบุคคลในสถาบันการเมืองและการปกครองแทบทั้งสิ้น

ในระยะหลายปีที่ผ่านมา จะพบว่าบุคคลในหลายวงการได้วิจารณ์ข่าวว่ามีได้เป็นเพียงการรายงานข่าวเฉพาะข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ แต่ผู้รายงานเอาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ ข่าวจึงเป็นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ถูกสร้างขึ้นจากทรรศนะของผู้รายงานในลักษณะที่เป็นการบอกเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเราสามารถสังเกตเห็นได้จากข่าวโทรทัศน์ในทุกวันนี้ ดังนั้นสาระจึงเป็นสิ่งที่เกิดจากการสังเกตของมนุษย์และข่าวก็เกิดจากการสร้างความเป็นจริงจากสาระที่มีอยู่ ลักษณะ เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์จึงเป็นการเล่าเรื่องจากการสร้างความเป็นจริงจากสาระที่มีอยู่ ซึ่งก็มีลักษณะที่ต่อเนื่องกันและเป็นรูปแบบ (pattern) อย่างเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ลักษณะของข่าวโทรทัศน์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ข่าวที่ผู้สื่อข่าวไปสืบเสาะค้นหาเอง ซึ่งอาจได้ข่าวจากแหล่งข่าวในหนังสือพิมพ์หรือที่บรรณาธิการบอกให้ไปทำ หรืออาจเป็นการติดตามของผู้สื่อข่าวเองในความคืบหน้าของสถานการณ์ เรียกว่า ข่าวที่กำหนดให้ไปทำ ข่าวประเภทนี้มักจะให้สถานภาพในแบบที่ได้มาโดยความสามารถ

2. ข่าวที่หน่วยงานทั้งราชการและเอกชนแจ้งมา ซึ่งอาจจะแจ้งมาทางจดหมายเชิญให้ไปทำข่าวกับโทรศัพท์แจ้งเข้ามา ซึ่งเรียกว่าข่าวแจก และข่าวฝาก ซึ่งอาจจะ เป็นข่าวที่ไม่อยู่ในความสนใจ แต่ผู้ที่มีอุปการะคุณ หรือผู้มีบุญคุณ ฝากมา หรือข่าวของทางต้นสังกัด ซึ่งอาจจะฝากมากับบุคลากรฝ่ายข่าว ซึ่งทางฝ่ายข่าวจะต้องนำมาพิจารณาคุณค่าของข่าว ตามนโยบายของทางสถานี ข่าวประเภทนี้มักจะให้สถานภาพในแบบที่ได้มาโดยการสืบทอด

ลักษณะการเล่าเรื่องในเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภท ที่เกี่ยวข้องกับ การให้สถานภาพของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมสามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ข่าวในราชสำนักซึ่งกล่าวถึงพระราชกรณียกิจของพระบรมวงศานุวงศ์ ข่าวนี้จะให้สถานภาพในแบบที่ได้มาโดยการสืบทอด ซึ่งมีลักษณะเป็นการเสริมสถานภาพที่มีอยู่เพิ่มขึ้น หรือเป็นการคงไว้ซึ่งสถานภาพที่มีอยู่

2. ข่าวภารกิจของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่าง ๆ รวมถึงภารกิจของนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งอาจเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยรวมเรียกว่าข่าวราชการ ซึ่งจะเป็นกิจกรรมของบุคคลในคณะรัฐบาลและนายทหาร ในลักษณะที่กล่าวว่าใคร ทำอะไรที่ไหน เช่น การเป็นประธานเปิดการประชุมของคณะกรรมการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ลักษณะนี้เป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอดแก่ทั้งบุคคลและหน่วยงาน ซึ่งในเนื้อหา มีทั้งการกล่าวยกย่องแสดงถึงความสามารถ ซึ่งเป็นการเสริมสถานภาพที่มีอยู่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวยืนยันถึงบทบาทหน้าที่ตามตำแหน่ง เป็นลักษณะการคงไว้ซึ่งสถานภาพ หรือกล่าวถึงความผิดเป็นการตำหนิ ซึ่งเป็นการลดสถานภาพที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น

นายกรัฐมนตรี ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะของฝ่ายค้านว่า ไม่ได้มอบหมายให้ใครตอบเป็นพิเศษ

"ไม่มีก็แล้วแต่เขาจะถามใคร เราก็ตอบ เรามีผลงานมากมาย ทุกวันนี้เศรษฐกิจดีขึ้น ก็เพราะเราพยายามทำให้ดีที่สุด โดยเฉพาะ การกระจายรายได้ไปสู่ชนบทเป็นเรื่องสำคัญ"

ผู้สื่อข่าว : ถ้าฝ่ายค้านถามจะมีการตอบโต้หรือเปล่า

นายกฯ : บอกคุณไต่ยังง

ต่อคำถามเกี่ยวกับจำนวนวันในการอภิปราย นายกรัฐมนตรีตอบว่าไม่ทราบ

"ไม่ทราบ แล้วแต่ประธานสภา ถามผมไม่ได้"

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์วันที่ 5 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่าจากตัวอย่างที่ยกมา เป็นการกล่าวถึงความสามารถของ นายกรัฐมนตรี ซึ่งมีข้อความตอนหนึ่งที่ว่า "เรามีผลงานมากมายทุกวันนี้เศรษฐกิจดีขึ้น ก็เพราะเราพยายามทำให้ดีที่สุด โดยเฉพาะการกระจายรายได้ไปสู่ชนบทเป็นเรื่องสำคัญ" จึงเห็นได้ว่า เป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยการ สืบทอดในลักษณะที่เป็นการเสริมสถานภาพเดิมที่มีอยู่เพิ่มขึ้นแก่นายกรัฐมนตรี

อีกตัวอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงการให้มีสถานภาพแบบที่ได้มาโดยการ สืบทอดในลักษณะที่เป็นการคงไว้ซึ่งสถานภาพ ดังตัวอย่าง

ความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมมีมากมาย และเพื่อเผยแพร่ แก่เยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติร่วมกับจังหวัด นครราชสีมา จัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้านไทย 33 โดยมี นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานจัดงาน เพื่อฟื้นฟูอนุรักษ์ส่งเสริมให้ประชาชน แต่ละภูมิภาคได้สัมผัสกับวัฒน ธรรมที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดการทวงแหวนวัฒนธรรมพื้นบ้านของตน และภาคอื่น ๆ ในงานนี้แต่ละภาคยังจัดศิลปะของตน เช่น ศิลป ทัศนกรรม ด้านนาฏศิลป์ ศิลปะพื้นบ้าน ดนตรี ชีวิตความเป็นอยู่ จำลองหมู่บ้านทั้ง 4 ภาค และวิถีชาวบ้าน มีผู้สนใจมากมาย งานนี้ จะจัดถึงวันที่ 12 กรกฎาคม ที่ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 7 กรกฎาคม 2533)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า เป็นการกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยไปเป็นประธานจัดงานวัฒนธรรมพื้นบ้าน

ไทย 33 เพื่อฟื้นฟูอนุรักษ์ส่งเสริมประชาชนให้สัมผัสกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
จะเป็นได้ว่าเป็นการรับรองถึงสถานภาพที่มีอยู่ จึงเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้
มาโดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นการคงไว้ซึ่งสถานภาพแก่รัฐมนตรี

3. ลักษณะเนื้อหาข่าวโทรทัศน์อีกประเภทหนึ่งที่ไม่น่าสนใจในขณะนั้น
หรือไม่น่าติดตาม แต่ผู้มีปัญหาคือหรือมีอุปการคุณ ส่งมาหรือฝากมา ซึ่งอาจเป็นข่าว
บันเทิง ข่าวสังคม ข่าวทั่ว ๆ ไป ลักษณะข่าวแบบนี้เรียกว่าข่าวฝาก ซึ่งก็เป็น
การให้สถานภาพในแบบที่ได้มาโดยการสืบทอด ตัวอย่างเช่น

วันที่ 7 กรกฎาคม ของทุกปีจะเป็นวันสถาปนากรมทหารขนส่ง
รักษาพระองค์ กรมทหารขนส่ง เกิดขึ้นในนาม กรมพาหนะ ในปี
พ.ศ. 2460 และเคยส่งทหารอาสาสมัครกองทัพภปรยนต์เข้าร่วมใน
สงครามโลกครั้งที่ 1 ในประเทศฝรั่งเศส และสร้างวีรกรรมให้
ปรากฏแก่ชาวโลก รัฐบาลฝรั่งเศส จึงได้มอบเหรียญกล้าหาญ
ครว้ เดอ แก เป็นเกียรติแก่กองทัพไทย ปัจจุบันมี พลตรีปริมวล
บรมสุนต์ เป็นเจ้ากรมทหารขนส่ง

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 7 กรกฎาคม 2533)

จากตัวอย่างข่าวที่ยกมาจะเห็นได้ว่า เป็นการกล่าวถึงวีรกรรมความ
กล้าหาญของกรมทหารขนส่ง จนได้เหรียญกล้าหาญ และยังได้กล่าวถึงว่าใน
ปัจจุบันมีใครเป็นเจ้ากรมทหารขนส่ง เป็นที่น่าสังเกตุว่าข่าวนี้เป็นข่าวของช่อง
5 ซึ่งเป็นของกองทัพบก เนื้อหาของข่าวไม่ใช่เรื่องที่น่าสนใจ หรือมีความสำคัญ
พอจะเป็นข่าว แต่เป็นข่าวประเภทที่ฝากมา จะต้องออก จึงเป็นการให้สถาน-
ภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นเสริมสถานภาพที่มีอยู่เพิ่มขึ้น แก่
กรมทหารขนส่ง

อีกตัวอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นข่าวที่ฝากมา และให้สถาน-
ภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นการคงไว้ซึ่งสถานภาพ แก่รัฐ-
มนตรีกระทรวงการคลัง ดังตัวอย่าง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังปฏิเสธที่มี สส.บางคนกล่าว-
หาว่าคนชอบแจกเงินว่าไม่เป็นความจริง ถ้าไม่เชื่อให้ตามผู้ใกล้ชิด
ได้ว่าคนเป็นอย่างไร คนเป็นลูกนายทหาร มีใจนักเลง รักเพื่อนฝูง

และที่มีข่าวว่าตนชอบแจกเงิน อยากรบว่าเอาเหตุผลมาจากไหน และที่มี สส. มาหาตน เพราะตนเป็น สส. มานาน บรรดา สส. ที่เข้ามาใหม่ ก็เป็นรุ่นน้องรุ่นหลานทั้งนั้น

"อย่างสมมติคุณส่งซองมาทำบุญ ผมจะใจไม่ใส่ระก้ากับคุณหรือ ในเมื่อผมจะตายอยู่แล้ว เป็นธรรมดาของคนอายุ 60 กว่า ในเรื่องที่มีผู้แทนไปหาบ้าง ไปถามผู้สื่อข่าวที่กระทรวงดูได้เขาจคงไว้มีเท่าไร มีไม่มากหรอก คุณต้องเข้าใจผมอยู่สภานี้มานานเท่าไร น้อง ๆ เรียก บ้าหมด ก็คราวลูก ๆ ก็อยู่ในสภานี้เขาก็มีเรื่องบอกบุญ อาจเป็น บั้งไฟ กรฐิน ผ้าป่า ก็เราพุทธศาสนาจะเป็นอิสลาม เป็นคริสต์ เราก็คงทำ ไม่ได้ทำเดี๋ยวนี้นานมาแล้ว"

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 5 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่าข่าวนี้เป็นข่าวที่ไม่น่าสนใจ หรือมีความสำคัญพอจะเป็นข่าว คือเป็นเรื่องส่วนตัวของรัฐมนตรี แต่เป็นข่าวที่ฝากมา จะต้องออก เนื้อหาของข่าว จึงเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นการคงไว้ซึ่งสถานภาพที่มีอยู่แก่รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง

อีกตัวอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นข่าวที่ฝาก คือ เป็นข่าวภาพยนตร์เรื่องวิมานมะพร้าว ดังตัวอย่าง

หลังจากประสบความสำเร็จจากภาพยนตร์ เรื่องแม่เบี้ย เมื่อปีที่แล้วในปีนั้น กันตนาภาพยนตร์ สร้างผลงานอันดับ 2 วิมานมะพร้าว วิมานมะพร้าว ผลงานสร้างสรรค์ใหม่ของกันตนาภาพยนตร์ สร้างจากบทประพันธ์ของแก้วเกล้า วานิช จรุงกิจอนันต์ เขียนบทภาพยนตร์ อธิภัทร์ พุ่งเดช ผู้กำกับการแสดง เรื่องนี้เปิดเผยว่า การถ่ายทำเน้นเทคนิคการถ่ายทำทุกด้าน ทั้งเนื้อหา การถ่ายทำ เรื่องภาพ แม้จะทั้งดาราที่ต้องให้มาซ้อมและแสดงเอง ด้านภาพก็เน้นการถ่ายทำเทคนิคใหม่

"พยายามเน้นเทคนิคทางภาพยนตร์และคิดว่าเป็นเรื่องแรกที่ทำ ยังไม่เคยเห็นใครทำมาก่อน"

สิริเรียม ภักดีดำรงฤทธิ์ รับบทนางเอกวิศวกรขี่มอเตอร์ไซด์ ผาดโผนเปิดเผยว่า

"แปลกจากเรื่องอื่นที่เคยเล่น ซึ่งจะเป็นบทกึ่งกึ่ง สนุกสนาน แต่เรื่องนี้จะ เป็นอะไรที่ท้าทาย หวาดเสียวด้วย"

นอกจากนี้ก็มี ศตวรรษ ดุลยวิจิตร เศรษฐา ศิระฉายา อนันต์ บุนนาค ปัญญา นิรันดร์กุล ดวงดาว จารุจินดา ดวงตา ตุงคะมณี ชลิต เฟื่องอารมย์ กันตา คานาว มอริส เค

วิมานมะพร้าว เป็นนิยายสนุกสนาน พร้อมมีแนวเรื่องไม่ซ้ำแบบใครสำหรับความคืบหน้าในการถ่ายทำจะ เสนอต่อไป

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 13 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่า เนื้อหาของข่าวโทรทัศน์นี้คล้ายเป็นการโฆษณาภาพยนตร์เรื่องวิมานมะพร้าว ซึ่งเป็นของกันคนาภาพยนตร์เนื่องจากกล่าวถึง ผู้เขียนบท ผู้แสดงนำ และยังกล่าวถึงความสมบูรณ์แบบของภาพยนตร์เรื่องนี้ทุกด้านและยังเป็นเรื่องแปลกและสนุกสนาน จึงเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มา โดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นการเสริมสถานภาพที่มีอยู่เพิ่มขึ้นแก่กันคนาภาพยนตร์ และดาราที่แสดงนำ

4. เนื้อหาข่าวโทรทัศน์อีกประเภทหนึ่ง ในลักษณะที่เป็นการติดตามเหตุการณ์ที่น่าสนใจเพื่อเสนอเป็นข่าวต่อไป ซึ่งอาจเป็นทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจสังคม ซึ่งอาจจะเป็นภารกิจของคณะรัฐบาล โดยอาจจะเป็นในลักษณะที่เป็นการสัมภาษณ์ของความคิดเห็นจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ แต่อาจจะมีได้มีหน้าที่โดยตรง เช่น ข่าวการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะ ซึ่งดำเนินไปแล้วและ ไปสัมภาษณ์ มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หรือสัมภาษณ์อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อติดตามข่าวต่อไปภายหลังที่อภิปรายไปแล้ว นอกเหนือจากการเสนอข่าวของหัวหน้ารัฐบาล และหัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงไปแล้ว ลักษณะเช่นนี้จะเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ (achieved status) ซึ่งจะเห็นได้ว่า เนื้อหาข่าวได้เปลี่ยนสถานภาพจาก สถานภาพที่ได้มาโดยการสืบทอด เป็น สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ ตัวอย่างเช่น

พลตรี มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้ความคิดเห็นต่อการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะของพรรคฝ่ายค้านว่าเท่าที่ดู ทำได้ดีมาก ส่วนการตอบคำถามของรัฐบาลถ้าฟังอย่าง ไม่อคติก็ตอบได้ดี ส่วนภายหลังการอภิปรายจะมีการปรับคณะรัฐมนตรีหรือไม่ พลตรี มรว.

คึกฤทธิ์ ปราโมช ยืนยันว่าคงจะ ไม่มีและนายกจะอยู่บริหารประเทศ
อีก 2 ปี

ผู้สื่อข่าว : เหตุผลที่ นายกจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรี
เพราะอะไร

นายกฯ : "เพราะคงจะเป็นเหตุให้นายกฯ ต้องสู้ศึกเหนือ
เหนือเสือได้อีกเกิดเปลี่ยนก็จะบาดหมางกันอีก
นายกก็ต้อง ไปปลอบประโลมอีกก็ดีที่สุดแล้ว ไม่
ต้อง ไปยุ่งอีก ก็มองหน้ากันดี ท่านไม่ต้องการ
เกิดความรำคาญกับตัวท่าน อันเกิดจากการ
แย่งตำแหน่งศึกเสือเหนือใต้ ท่านแก้ไขได้หมด
แต่ที่มาองกันว่า ท้าไม่ฉันไม่ได้เป็นรัฐมนตรี
นายกท่านไม่ชอบแน่"

นอกจากนี้ยังได้ตอบถึงอนาคตของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ว่า
การกระทำใดใดก็เป็นเรื่องส่วนตัวแล้ว

"ท่านออกจากราชการแล้ว ท่านจะทำอะไร ไม่ใช่หน้าที่ผมที่จะ
สนใจเป็นเรื่องส่วนตัว"

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 21 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่า นี่คือ ทศนะหนึ่งของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ความเห็น
เกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่แตกต่าง
จากผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ดังตัวอย่าง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แสดงความคิดเห็นเรื่อง
การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะว่าเป็นเรื่องดี และหลัง
อภิปรายอาจมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีก็ได้

หลังจากมอบทุนการศึกษาแก่นักศึกษาเศรษฐศาสตร์ ภาษา
อังกฤษระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีนักศึกษาไทย
จำนวน 22 คน นักศึกษาต่างประเทศ 7 คน ศาสตราจารย์
เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
แสดงความคิดเห็นเรื่อง การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลทั้งคณะว่า
เป็นเรื่องดี เสริมสร้างประชาธิปไตย และ สส. ที่มาอภิปรายก็พูด
ในเกณฑ์ดี พูดเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชนเรื่องรถไฟ

น้ำมัน การตัดถนนซึ่งรัฐมนตรีที่ถูกคาดหวัง ไม่มีการตอบที่ชัดเจน
รัฐบาลคงต้องมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี

"มีหลายสิ่งซึ่งรัฐบาลจะต้องนำไปคิด และทบทวนเพื่อปรับปรุง
การทำงานอาจมีการเปลี่ยนแปลง ในคณะรัฐมนตรีก็ได้"

"ขึ้นกับคตินี้ว่ารัฐมนตรี สามารถเคลียร์ปัญหาหนัก ๆ ได้หรือไม่
ถ้าไม่สามารถเคลียร์ปัญหาจะ เกิดแรงกดดันจากภายนอก หรือจาก
ประชาชน ททำให้รัฐบาลต้องปรับคณะรัฐมนตรี"

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 20 กรกฎาคม 2533)

ทั้ง 2 ตัวอย่างที่ยกมา จะเห็นได้ว่า เป็นทัศนะของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ
ซึ่งก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปในเรื่องเดียวกัน จึงเป็นการให้สถานภาพแก่
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ในแบบที่ได้มาโดยความสามารถในลักษณะที่เป็นการเสริม
สถานภาพเดิมที่มีอยู่

5. ลักษณะเนื้อหาของข่าวอีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นการรวบรวมความ
เป็นมาของประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจในขณะนั้น โดยเป็น
การรวบรวมความเป็นมา ความเป็นไปตั้งแต่ต้นและข่าวความคืบหน้า โดยมีได้
เสนอแนะแนวทางแก้ไข เป็นเพียงการชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ข่าว
การนำมาใช้ของพระราชบัญญัติประกันสังคม ข่าวพระนิกรลักษณะข่าวประเภทนี้
มีทั้งที่ให้สถานภาพ และไม่ให้สถานภาพ ตัวอย่างเช่น

กฎหมายประกันสังคม ซึ่งมีทั้งคนเรียกร้องและคัดค้านจนมีเสียง
เตือนว่าเป็นระเบิดเวลานั้น อีกประมาณ 6 เดือนข้างหน้า ก็จะมี
ผลบังคับใช้แล้ว กฎหมายประกันสังคมจะมีประโยชน์ และมีข้อจำกัด
ตรงไหนผู้สื่อข่าวรายงาน

กฎหมายประกันสังคมจะมีผลบังคับใช้ หลังจากประกาศในราช-
กิจจานุเบกษา 180 วัน แล้วรัฐบาลจะตั้งกรรมการประกันสังคม
ชุดหนึ่งที่ดูแลเงินสมทบ

เงินกองทุนประกันสังคม ซึ่งมีเงินสมทบจาก 3 ฝ่าย คือ
นายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล โดยลูกจ้างที่ต้องการเอาประกันต้อง
เสียเงิน 1.5% ของเงินเดือน ส่วนนายจ้างสามารถนำเงินสมทบ
กองทุนไปหักภาษีได้ รัฐบาลคาดว่าจะมีคนเข้าประกันประมาณ 3
ล้านคน รัฐบาลต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนประมาณปีละ 700 ล้านบาท

ซึ่งรัฐบาลและกระทรวงการคลัง ยังไม่เปิดเผยว่าจะหาแหล่งเงินมาจากไหน ทั้งนี้ที่มีผลบังคับใช้ลูกจ้างที่เข้าประกันที่เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพหรือตายสามารถเรียกเงินได้ทันที ส่วนเงินสงเคราะห์บุตร และชราภาพต้องรออีก 4 ปี และที่วิตกในขั้นตอนปฏิบัติก็คือ อีก 6 ปี ข้างหน้าจะประกันการว่างงาน ซึ่งต้องใช้เงินประกันเป็นจำนวนมหาศาล และเป็นภาระอันหนักหน่วงของรัฐบาลในสมัยหน้า

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 12 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่าข่าวประเภทนี้ เป็นการรวบรวมความเป็นมาของข่าวที่เกิดขึ้นที่น่าสนใจ และชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ข่าวนี้ไม่ได้ให้สถานภาพแก่บุคคลใด ซึ่งแตกต่างกับอีกตัวอย่างหนึ่ง ซึ่งกล่าวถึง การที่คนนาศาสนาไบแสวงหาผลประโยชน์ ดังตัวอย่าง

ความสับสนวุ่นวายในสังคม ทำให้คนแสวงหาความสงบทางจิตใจ การที่มิคนนาศาสนาไบแสวงหาผลประโยชน์ พวกเราจะทำบุญกันได้อย่างไร

เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นมาถึงจุดหนึ่ง คนก็จะเริ่มแสวงหาความสงบทางจิตใจทำให้เริ่มแสวงหาการทำบุญ ทำให้มีมีมิจฉาชีพอาศัยผ้าเหลือง และพิธีกรรมทางศาสนาเป็นแหล่งทำมาหากิน

ชัยศักดิ์ ศิริวัฒน์ : "กรณีพระนิกร เป็นอุทธรณ์อันหนึ่งยังมีเลขาธิการ รมต. มีอีกหลายคนอยู่ในข่าย หูดไปก็بابกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นจะมีหลักฐาน"

ดังนั้น พระจอมปลอมอย่างสมเ็จีบและพระนิกร ยังคงมีเกิดขึ้นต่อไปตราบใดที่คนยังแสวงหาความสงบด้วยการทำบุญ แม้จะมีผู้สงสัยในพิธีการ และพิธีกรรมที่ใช้เงินทองมากมาย แต่ใครละจะบังใจเชื่อคิดว่าเป็นการหลอกลวง เพราะทุกคนต่างกลัวบาปกรรม

พระสุเมธาธิบดี : "การทำบุญที่จะ เป็นบุญเป็นกุศลไม่บาป เจ้าคณะ กทม. ผู้ที่จะทำบุญขอให้ตั้งจิตตั้งใจที่บริสุทธิ์ อันนี้ประการแรก ต่อไปพิจารณาสงฆ์ที่จะรับ ต้อง เป็นพระสงฆ์ที่แท้จริงที่

บริสุทธิ์ โดยสังเกตง่าย ๆ 1. พุด
น้อยไม่พุดมาก ถ้าองค์ไหนพุดมากผิด
สังเกต นั่นคือ พระ โทนที่จะทำงาน
เวลาท่านจะพุดกับญาติโยมต้อง เลือก
ที่เลือกทาง "

คำว่าเข้าวัดแล้วสบายใจ อาจจะไม่สบายใจแล้วเพราะระแวง
ว่าเงินทำบุญจะ ไปตกกับใคร อย่างไร และจะ ได้บุญกลับมาหรือเปล่า
มากกว่า

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 17 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่าข่าวนี้ เป็นการชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่
คนหน้าศาสนาไปแสวงหาผลประโยชน์ และทำให้คนไม่แน่ใจว่าทำบุญแล้วจะ ได้บุญ
จริง ดังข้อความที่ว่า "พระจอมปลอมอย่างสมิ่เจี๊ยะบ และพระนิกรยังคงมีเกิด
ขึ้น" ซึ่งเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอดในลักษณะที่เป็นการลด
สถานภาพที่มีอยู่ให้น้อยลงแก่ศาสนาและพระนิกร

6. เนื้อหาข่าวโทรทัศน์ในรูปสารคดีเชิงข่าว ซึ่งจะมีชื่อเรียกแตก-
ต่างกันไปในแต่ละช่อง เช่น จดหมายเหตุกรุงศรีอยุธยา คนไทยวันนี้ ดินคา-
น้ำชุ่ม บันทึกเมืองไทย ความรู้คู่ตัว ลักษณะข่าวประเภทนี้เป็นลักษณะพิเศษของ
ข่าวโทรทัศน์ไทย เนื่องจากมีลักษณะคล้ายสารคดี ที่ไม่ต้องมีความสดใหม่ จัดทำ
ไว้ล่วงหน้าได้ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจ โดยไม่เกี่ยวข้องกับ
กับข่าวที่เกิดขึ้นก็ได้ หรือเป็นเรื่องราวตามแต่โอกาส เช่น ถ้าเป็นวันสำคัญทาง
ศาสนา ก็จะเสนอเรื่องราวความเป็นมาของวันสำคัญทางศาสนานั้น ๆ

สารคดีเชิงข่าว เกิดขึ้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในวงการข่าวโทร-
ทัศน์ ที่ทำให้ข่าวได้รับความสนใจ และเกิดการแข่งขันกันปรับปรุงรูปแบบการ
เสนอข่าว ทำให้เวลาของการเสนอข่าวเพิ่มขึ้นด้วยเนื่องจากมีปัจจัยทางด้าน
เศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้งข้อจำกัดในด้านการควบคุมกิจการวิทยุโทรทัศน์
ทำให้ข่าวโทรทัศน์ไม่สามารถจะเสนอข่าวในแง่มุมที่จะวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่าง
กว้างขวาง จึงเกิดการเสนอข่าวในรูปของสารคดีข่าวเพิ่มเข้ามา และก็ได้รับ
ความสนใจไม่น้อย

เนื้อหาของสารคดีเชิงข่าว บางเนื้อหาให้มีการให้สถานภาพในแบบที่ได้
มาโดยความสามารถ เช่น สารคดีเชิงข่าว "คนไทยวันนี้" "ดินค่าน้ำชุ่ม"
ตัวอย่างเช่น

สารคดีข่าวคนไทยวันนี้ นายแพทย์วิรุฬห์ เหล่าภัทรเกษม
อุบัติเหตุที่พบประจำเพราะต้องใช้เฟือกนาน 6 อาทิตย์ ทำให้
นักกีฬาเล่นกีฬาประจำ สร้างความรำคาญแก่ผู้ที่เคยเล่นกีฬาประจำ
และอาจขาดเข้าทำให้สมรรถนะของนักกีฬาลดน้อยลง ศาสตราจารย์
นายแพทย์วิรุฬห์ เหล่าภัทรเกษม นอกจากจะเชี่ยวชาญด้านกระดูก
แล้วในส่วนตัวเป็นผู้ที่สนใจกีฬามากและเข้าใจสภาพจิตใจของนักกีฬา
ที่ต้องหยุดเล่นกีฬาไปนาน ๆ นักกีฬาบางคนเอ็นหัวเข่าขาดไม่ยอม
ไปพบแพทย์ เพราะไม่อยากใส่เฟือกเป็นเวลานาน ถ้าปล่อยทิ้งไว้
จะทำให้ข้อเสื่อม เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ป่วย

"ในฐานะเป็นแพทย์ที่รักษาการบาดเจ็บทางด้านกีฬา ก็พยายาม
คิดหาวิธีการรักษาให้นักกีฬารับการรักษาด้วยความสบายใจขึ้น ทำ
ให้มีสมรรถนะเพื่อสามารถเล่นกีฬาได้เร็วขึ้นหลังจากการบาดเจ็บ"

นายแพทย์วิรุฬห์ เหล่าภัทรเกษม ได้คิดวิธีการผ่าตัดแบบใหม่ที่
เรียกว่าการยึดตรึงอย่างมั่นคง การผ่าตัดแบบเก่าเป็นการดึงเอาเอ็นที่
ขาดเย็บหรือผูกติดกัน ซึ่งสามารถจะขาดได้อีกจึงต้องใส่เฟือกวิธีการ
ใหม่เป็นการเจาะเอากระดูกออกมาดึงเอาเอ็นออกมา จากนั้นอัด
กระดูกเข้าไปยึดตรึงด้วยน็อตเป็นการยึดตรึงได้มั่นคง ทำให้สามารถ
จ็อกกิ้งภายใน 2 เดือน และเล่นกีฬาเบา ๆ ภายใน 5 เดือน

ผลงานนี้เป็นผลงานความสำเร็จของนายแพทย์วิรุฬห์ เหล่า-
ภัทรเกษม ที่สามารถเผยแพร่ชื่อเสียงของแพทย์ไทยให้ทั่วโลกรู้จัก
รายงานคนไทยวันนี้ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 3 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่า ในเนื้อหาข่าวกล่าวถึงความสามารถของแพทย์ไทยที่ได้
คิดค้นวิธีการผ่าตัดแบบใหม่ที่เรียกว่า การยึดตรึง อย่างมั่นคง นอกเหนือจาก
การที่เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกระดูกแล้วผลงานความสำเร็จของนายแพทย์
วิรุฬห์ เหล่าภัทรเกษม ทำให้สามารถเผยแพร่ชื่อเสียงของแพทย์ไทยให้ทั่วโลก
ได้รู้จัก จะเห็นได้ว่า ข่าวนี้เป็นกรให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ
ในลักษณะที่ให้สถานภาพอีกสถานภาพหนึ่ง เพิ่มจากสถานภาพเดิมที่มีอยู่

อีกตัวอย่างหนึ่ง ในสารคดีข่าวคนไทยวันนี้ที่เสนอ พระครูมหาจันท์ ที่แสดงความสามารถเพื่ออนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่าง

สารคดีข่าวคนไทยวันนี้ เสนอ พระครูมหาจันท์ คุณวุฒิโท พระสงฆ์ในแง่ที่ศรัทธา ท่านถวายชีวิตเพื่ออนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม วัดบึงพระ ต. ฝ้ายลาดขาว อ. ปักธงไชย จ. นครราชสีมา พลิกมาจากวัดเสื่อมสภาพของพระครูมหาจันท์ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสที่ให้พระสงฆ์ 80 วัด 80 หมู่บ้าน โดยให้พระสงฆ์ร่วมกันพัฒนาชุมชน และป่าไม้อย่างจริงจัง และต่อเนื่องด้วยการปลูกป่า 82 ไร่ ซึ่งเป็นภาระที่หนัก เริ่มจากขอร้องชาวบ้านเลิกตัดไม้ทำลายป่าซึ่งเหลืออยู่น้อย พร้อมกับเพาะซากลำไม้ ปลูกต้นไม้เสริม แม้จะประสบภัยจากชาวบ้านที่เสียผลประโยชน์หลายครั้ง แต่ยังคงประกาศถวายชีวิต

"ป่าไม้ดับทุกข์ได้ ใบบ้างบางระจัน เห็นคนเขาถวายชีวิตอย่างนั้นเราก็ต้องมอบถวายชีวิตอย่างนี้ ชาติแผ่นดินเป็นของเรา ที่เสื่อมใบบ้างจะปล่อยตามกรรมไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ หรืออะไรเสียหายแล้วปล่อยไม่ได้ ต้องหาประโยชน์ให้สังคมส่วนทางสงฆ์ก็ทำไป"

พระครูมหาจันท์ มิใช่ นักบวชในพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นนักอนุรักษ์ที่มุ่งงานธรรมชาติเพื่อมาจรรโลงจิตใจผู้คน เป็นแบบอย่างพระสงฆ์ในปัจจุบันนี้

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 19 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่า ข่าวนี้พระครูมหาจันท์ นอกจากจะเป็นพระสงฆ์ในพุทธศาสนาแล้วยังเห็นคุณค่าของป่าและสิ่งแวดล้อม ถวายชีวิตเพื่ออนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อม โดยช่วยกันปลูกป่าถึง 82 ไร่ ซึ่งเป็นภาระที่หนัก และพยายามชักชวนชาวบ้านให้เลิกทำลายป่า แม้จะต้องประสบภัยจากชาวบ้านที่เสียผลประโยชน์ แต่ท่านก็ยังประกาศถวายชีวิต จึงเป็นพระอนุรักษ์อีกด้วย ข่าวนี้เป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ ในลักษณะที่เป็นการให้สถานภาพใหม่ อีกสถานภาพหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากสถานภาพเดิมที่มีอยู่

7. ลักษณะรูปแบบข่าวโทรทัศน์อีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นข่าวแสดงผลงานของบุคคลที่มีความสามารถขณะเลิกการแข่งขันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงนางงามที่ชนะการประกวด นักร้อง

นักประดิษฐ์คิดค้นผลงานความก้าวหน้าใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ลักษณะ เช่นนี้ จะเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถในลักษณะ เป็นการให้สถานภาพทางด้านอาชีพเช่น การแสดงผลงานความสามารถทางด้านวิชาการของเยาวชนไทยที่ไปแข่งขันเคมีโอลิมปิก ดังตัวอย่าง

ทีมเยาวชนของไทยที่ไปแข่งขันเคมีโอลิมปิก ก็ได้เดินทางกลับมาแล้ว เยาวชนไทย น.ส.วรรณวิมล ศิริวัฒน์เวชกุล ก็คว้าเหรียญทองแดงกลับมา

พิธีปิดการแข่งขันเคมีโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ 22 จัดขึ้นที่พิพิธภัณฑสถานในประเทศฝรั่งเศส โดยได้รับเกียรติจากรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการฝรั่งเศส มอบประกาศนียบัตร เยาวชนไทย นางสาววรรณวิมล ศิริวัฒน์เวชกุล เยาวชนหญิงคนเดียวและคนแรกของไทยที่ผ่านการคัดเลือกจากภายในประเทศ เพื่อเป็นตัวแทนไปแข่งขันเคมีโอลิมปิก สามารถคว้าเหรียญทองแดงได้สำเร็จทำคะแนนได้เป็นที่ 66 ของจำนวนผู้แข่งขัน 112 คน ส่วนเอกสิทธิ์ สมสุข เทียนทอง ทองพันชั่ง ได้คะแนนห่างจากสมชาย แซ่ฉั่ว ซึ่งมีคะแนนห่างจากผู้ได้รับเหรียญทองเพียง 5 คะแนน ทีมที่น่าชมเชยมากที่สุดคือ ทีมจากประเทศจีนเยาวชนจีน ทำคะแนนได้เป็นที่ 1 ได้เหรียญทองทั้ง 4 คน ได้ที่ 1, 2, 4 และ 5 ตามลำดับ หนึ่งในจำนวนนั้นมี เสาหยิน มีอายุน้อยที่สุดเพียง 15 ปี ทำคะแนนรองจิมู เยาวชนหญิงจีน บุตรสาวนักเคมีด้านอนุรักษสิ่งแวดล้อม สามารถทำความตื่นตะลึงให้แก่ทุกคน อาจารย์จากประเทศจีนเปิดเผยว่าผู้ที่เข้ามาแข่งขันได้ต้องผ่านการคัดเลือกจากภายในประเทศถึง 3 ครั้ง ประเทศของเขาเน้นวิชาฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ และปลูกฝังเด็กให้รักเรียนเห็นคุณค่าของวิชาเคมีอย่างลึกซึ้งและมีเหตุผล

เข้าวันนี้ วรรณวิมล เพื่อน ๆ และอาจารย์ ก็ได้เดินทางกลับถึงประเทศไทยแล้ว ความสำเร็จของวรรณวิมลและเพื่อน ๆ ในการเป็นตัวแทนในการพิสูจน์ความสามารถนับเป็นความสำเร็จ และความภูมิใจของคนไทยทุกคนนางสุรีย์พร และนายสุเมธ ศิริวัฒน์เวชกุล ย่อมเป็นผู้ที่ตื่นเต้นมากที่สุด

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2533)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า เยาวชนไทย นางสาววรรณวิมล ศิริวัฒน์ เวชกุล แสดงความสามารถผ่านการคัดเลือกจากภายในประเทศเพื่อเป็นตัวแทนไปแข่งขันเคมีโอลิมปิก และยังสามารถคว้าเหรียญทองแดงได้สำเร็จ สามารถทาคะแนนได้เป็นที่ 66 ของจำนวนผู้แข่งขัน 112 คน และในข้อความตอนหนึ่งที่ว่า "ความสำเร็จของวรรณวิมลและเพื่อน ๆ ในการเป็นตัวแทนในการพิสูจน์ความสามารถ นับเป็นความสำเร็จและความภูมิใจของคนไทยทุกคน" แสดงให้เห็นว่า น.ส.วรรณวิมล และเพื่อน ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถ จึงเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ ในขณะที่ให้สถานภาพอีกสถานภาพหนึ่ง เพิ่มจากสถานภาพเดิมที่มีอยู่

8. รูปแบบข่าวโทรทัศน์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นข่าวประเภทอาชีพ-อาชญากรรม ที่เสนอผลการปฏิบัติงานของตำรวจ ข่าวประเภทนี้จะให้สถานภาพในแบบที่ได้มาโดยความสามารถ และในขณะที่เดียวกันก็ทำลายสถานภาพ หรือลดสถานภาพของอีกบุคคลหนึ่งด้วย ตัวอย่างเช่น

พลตำรวจโท ชาญ รัตนธรรม สั่งหลายช่องแถบชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้านจังหวัดสงขลา และตำรวจหาดใหญ่ จ. สงขลา สามารถช่วยหญิงที่ถูกล่อลวงให้มาค้าประเวณีแถบชายแดนมาเลเซีย บ่ายวันนี้ตำรวจภูธร 100 นาย ได้รับคำสั่งจากพลตำรวจโท ชาญ รัตนธรรม ผู้บัญชาการตำรวจภูธร 4 รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดภาคใต้ กวาดล้างจับกุมช่องแถบชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่เปิดให้บริการแก่ชาวต่างชาติ ปรากฏว่า ตำรวจสามารถบุกหลายช่องกว่า 10 แห่ง ช่วยหญิงที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณีได้ 70 คน จับกุมเจ้าของช่องได้ 4 คน การจับกุมตามคำสั่งของพลตำรวจโทชาญ รัตนธรรม ในครั้งนี้ไม่มีตำรวจที่รับผิดชอบในท้องที่ร่วมปฏิบัติการด้วย ทำให้คาดว่าจะเป็นที่ย้ายตำรวจท้องที่บางคน

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 3 กรกฎาคม 2533)

จากตัวอย่างที่ยกมา จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงความสามารถของตำรวจภูธร ที่นำโดยพลตำรวจโทชาญ รัตนธรรม ผู้บัญชาการตำรวจภูธร 4 ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดภาคใต้ สามารถหลายช่องได้กว่า 10 แห่ง ช่วยหญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณีได้ 70 คน จับกุมเจ้าของช่องได้ 4 คน ซึ่งนับเป็นความสามารถของตำรวจ ขณะเดียวกันก็ทำลายสถานภาพ หรือลดสถานภาพแก่

เจ้าของช่อง และหญิงที่ถูกที่ถูกบังคับค้าประเวณีด้วย จึงเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถแก่ตำรวจภูธร และผู้บัญชาการตำรวจภูธร 4 และลดสถานภาพที่มีอยู่ของเจ้าของช่อง และหญิงที่ถูกบังคับค้าประเวณี

อีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึง ความสามารถของตำรวจตระเวนชายแดนภาคเหนือที่สามารถยึดน้ำยาและอุปกรณ์เคมีผลิตเฮโรอีน ดังตัวอย่าง

ตำรวจตระเวนชายแดนภาคเหนือยึดน้ำยา และอุปกรณ์เคมีผลิตเฮโรอีนมูลค่าหลายล้านบาท หลังจากปะทะกับกองคาราวาน ซึ่งเป็นขบวนการค้ายาเสพติดคนกว่า 10 นาที การปะทะกันตำรวจไม่ได้รับบาดเจ็บ

พันตำรวจเอกคาร์ณ ลียะวิณิช รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 นำเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ และผู้สื่อข่าวบินด่วนไปที่อำเภอแม่จันท์ จังหวัดเชียงราย โดยเฮลิคอปเตอร์ หลังจากได้รับรายงานตำรวจตระเวนชายแดนหน่วยหนึ่งปะทะกับกองคาราวาน ซึ่งการปะทะกันตำรวจไม่ได้รับบาดเจ็บ และยังสามารถตรวจยึดของกลางซึ่งเป็นน้ำยาเคมีที่ใช้ทำเฮโรอีน บรรจุถังแกลลอน 440 ลิตร แอลกอฮอล์ 1 ปีบ ปูนขาว หินปูน ที่ใช้ดูดซับความชื้น 4 กระสอบ ม้าต่างประมาณ 10 ตัว

พันตำรวจเอกคาร์ณ ลียะวิณิช ได้อธิบายการปะทะกันของตำรวจตระเวนชายแดนชุด 327 กับกองคาราวานของขบวนการค้ายาเสพติด อ.แม่จันท์ จ.เชียงราย เกิดขึ้นกลางดึก โดยตำรวจขอคืน แต่กองคาราวานปฏิเสธและยิงใส่ตำรวจ การปะทะกันใช้เวลามากกว่า 10 นาที ก็ล่าถอยไปไม่มีตำรวจได้รับบาดเจ็บ พันตำรวจเอกคาร์ณ ได้เปิดเผยอีกว่ากองคาราวานกำลังจะนำน้ำยาเคมี และอุปกรณ์เคมีไปโรงงานตั้งถั่วที่จังหวัดพม่า ซึ่งถ้าเล็ดรอดไปได้จะสามารถผลิตเฮโรอีนเบอร์ 4 ได้ 300 กิโลกรัมเศษ

"ปรากฏว่าคนคุ้มกันได้ใช้ความมืดหลบหนีไปได้ เราสามารถยึดของกลางม้าต่าง 10 ตัว น้ำยาเคมีใส่ถังแกลลอน 11 ถัง ๆ ละ 40 ลิตร รวม 440 ลิตร ถ้าคิดเป็นราคาซื้อขายในประเทศไทย 3 ล้านบาท 5 แสนบาท แต่ถ้าเล็ดรอดไปโรงงานผลิตสามารถผลิตเฮโรอีนบริสุทธิ์ 300 กิโลกรัมเศษ"

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 3 กรกฎาคม 2533)

จะเห็นได้ว่าชาวนี เป็นการแสดงความสามารถของตำรวจตระเวนชายแดนชุด 327 ที่สามารถยึดของกลางมีค่าต่าง 10 ตัว น้ำยาเคมีผลิตเฮโรอีน 11 ถัง ๆ ละ 40 ลิตร รวม 440 ลิตร แอลกอฮอล์ 1 บีบ บุณขาว หินปูน 4 กระสอบ ซึ่งเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถแก่ พันตำรวจเอกคารณ ลียะวิเศษ รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 และตำรวจตระเวนชายแดนชุด 327 ขณะเดียวกันก็ลดสถานภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง

9. รูปแบบข่าวโทรทัศน์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นประเภทข่าวร้องเรียนร้องทุกข์ ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ซึ่งเท่าที่สังเกตเห็นข่าวประเภทนี้มีเพียง 2 ช่อง คือ ช่อง 3 และช่อง 7 ช่อง 7 มีชื่อเรียกว่า "ข่าวพัฒนา" ส่วนช่อง 3 มีชื่อเรียกว่า "คุณบอกมา" ลักษณะข่าวประเภทนี้มักจะเป็นการกล่าวตู่หาหนึ่ ซึ่งเป็นการลดสถานภาพแก่บุคคลหรือหน่วยงาน

ข่าวพัฒนา ดูสภาพชอยก้านน้มน้ 3 ภาษีเจริญ ชาวบ้านบอกว่า เตือดร้อนแสนสาหัส ยิ่งถ้าเป็นหน้าฝน ไม่อยากจะไปทำงาน

ชอยนี้อยู่ข้างศาลอาญา เขตภาษีเจริญ บางขุนเทียน เป็นทางที่สามารถทะลุไปศาลอาญาได้ เพราะเหตุที่ทะลุได้หลายทางจึงทำให้มีรถยนต์ผ่านจำนวนมาก ทำให้ถนนทรุดมีรถบรรทุก 10 ล้อก็ใช้เส้นทางนี้ โรงงานแถวนี้ก็มี 2-3 โรง สร้างกันบ่อย สร้างกันทีหนึ่งก็ถมที่กันเป็น 10-100 คันรถ ถนนก็เป็นลูกรัง ผนตกนิตน้อยก็กลายเป็น ทะเลโคลน รถก็ติดหล่ม ชาวบ้านต้องลำบากกันแค่ไหน การเดินทาง ก็ย่ำแย่ต้องลุยโคลน และยั้งต้องหลบน้ำที่กระเด็นเปื้อน เจ้าหน้าที่เขตไปไหนไม่เคยรับรู้หรือมีวแต่เถียงกัน อย่างลิมคนที่แย้คือประชาชน

ถ้ายังไม่ทำอะไร ต้องให้ผู้ใหญ่ทางกรุงเทพมหานครเข้ามาดูแลบ้าง เพื่อแก้ไขโดยเร็วเส้นทางหลักที่ผ่านศาลนี้ก็มีรถติด ซึ่งถ้าพัฒนาถนนเส้นทางลัดนี้ ก็จะช่วยด้านจราจรได้ แต่หากเจอสภาพถนนแบบนี้ ก็อย่าเลยครับ

(เทปบันทึกข่าวโทรทัศน์ วันที่ 23 กรกฎาคม 2533)

จากตัวอย่างที่ยกมา จะเห็นได้ว่า เป็นการตู่หาการทำงานของเจ้าหน้าที่เขตบางขุนเทียน ว่ามีวทำอะไรอยู่ชาวบ้านเตือดร้อน และถ้ายังไม่แก้ไข ก็เรียกร้องให้ผู้ใหญ่ทางกรุงเทพมหานครเข้ามาดูแลด้วย เป็นการให้

สถานภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอด ในลักษณะที่เป็นการลดสถานภาพที่มีอยู่ให้น้อยลง

จะเห็นได้ว่าข่าวโทรทัศน์ทั้ง 9 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น เป็นรูปแบบของข่าวโทรทัศน์ (pattern) ในแง่ที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเนื้อหาของข่าวที่มีต่อการให้สถานภาพ รูปแบบของข่าวโทรทัศน์ที่เราพบมีลักษณะของการสร้างความจริงจากสารที่เกิดขึ้น ในระดับที่แตกต่างกันผสมผสานอยู่ในข่าวโทรทัศน์ทั้งหมด และมีการให้สถานภาพแก่ บุคคล กลุ่มบุคคล สถาบันต่าง ๆ ในสังคม ทั้งในสถานภาพแบบที่ได้มาโดยการสืบทอด และการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถอย่างต่อเนื่องกัน โดยเนื้อหาในเรื่องเดียวกันที่เดิมเป็นการให้สถานภาพที่ได้มาโดยการสืบทอด จะเปลี่ยนเป็นการให้สถานภาพแบบที่ได้มาโดยความสามารถ หรือเป็นการให้สถานภาพทั้ง 2 ประเภท ในเวลาเดียวกัน

การจัดลำดับความสำคัญของข่าวโทรทัศน์

การจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าวโทรทัศน์ มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ทุกสถานีคือในภาค 19.30 น. จะเริ่มต้นด้วยข่าวที่น่าสนใจที่กำลังเป็นที่สนใจของประชาชนทั้งข่าวด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรืออาจจะมีความคืบหน้าของเหตุการณ์ในขณะนั้น ซึ่งอาจจะเสนอในรูปของสื่อบุคคลที่น่าสนใจ เช่น ข่าวการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล โดยไปสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่าง ๆ ต่อจากนั้นก็สัมภาษณ์หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านต่าง ๆ ว่าได้เตรียมการไปถึงไหน และอาจติดตามมาด้วยสื่อบุคคลความเป็นมาของการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล มีการดำเนินการและมีความคืบหน้าของเหตุการณ์ไปถึงไหนแล้ว ต่อไปก็เริ่มต้นข่าวอื่น ๆ ที่น่าสนใจตามลำดับ ในตอนท้ายของข่าวภาค 19.30 น. อาจจะมีข่าวประเภทข่าวฝาก ซึ่งหน่วยงานหรือบุคคลฝากมา โดยอาจจะเป็นผู้ที่มีอำนาจ มีอุปกรณ์ มีความเกี่ยวข้องกันทางด้านธุรกิจ

จะเห็นได้ว่า วิธีการจัดลำดับความสำคัญของข่าวโทรทัศน์ในภาค 19.30 น. จะเน้นข่าวที่เป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจในขณะนั้น โดยมิได้เรียงลำดับความสำคัญของบุคคลเป็นหลัก คือจะจัดลำดับความสำคัญของข่าวที่เน้นข่าวเหตุการณ์เป็นหลัก มากกว่าจะจัดลำดับความสำคัญของข่าวตามความสำคัญของบุคคล ตามการจัดลำดับขั้นของสังคม ซึ่งมักจะยึดเอาเกียรติยศหรือ

ฐานะทางสังคม หรือตำแหน่ง (status) เป็นเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม แม้จะจัดลำดับความสำคัญของข่าวตามความสำคัญของเหตุการณ์เป็นหลัก แต่เมื่อมองภาพรวมทั้งหมดแล้ว ลักษณะการเสนอข่าวก็ยังคงให้ความสำคัญกับบุคคลที่เป็นข่าว และล้วนเป็นบุคคลที่มีสถานภาพสูงในคณะรัฐบาล

สำหรับข่าวภาค 20.00 น. นั้น กบว. กำหนดให้เป็นข่าวหลักซึ่งจะเห็นได้ว่าจะเริ่มต้นด้วยข่าวในราชสำนัก ข่าวนายกรัฐมนตรี ข่าวกฎมนตรี ต่าง ๆ ข่าวราชการ เรียงตามลำดับความสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีการจัดลำดับความสำคัญของข่าวเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ตามความสำคัญของบุคคล จากสำคัญมากที่สุดไปหาความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งคล้ายคลึงกับการจัดลำดับชั้นทางสังคมไทย ซึ่งมักจะถือเอาเกียรติยศหรือฐานะทางสังคมหรือตำแหน่ง (Status) เป็นหลัก ดังนี้คือ เริ่มต้นจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาฯ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สมเด็จพระสังฆราชฯ ผู้แทนพระองค์ องคมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นายทหารชั้นผู้ใหญ่ ปลัดกระทรวง อธิบดี และบุคคลธรรมดาตามลำดับ ซึ่งการจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าวนี้นี้คล้ายคลึงกับการจัดลำดับชั้นทางสังคมของพุทธยุค ๕-๖ ซึ่งได้จัดแบ่งไว้ข้างต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการเสนอข่าวโทรทัศน์ภาค 19.30 น. และ 20.00 น. จะจัดลำดับความสำคัญของข่าวในหลักการใหญ่ ๆ นั้นคล้ายคลึงกัน คือ เรียงความสำคัญตามความสำคัญของบุคคลจากสำคัญที่สุดไปหาสำคัญน้อยที่สุด แต่ในรายละเอียดปลีกย่อยแต่ละสถานีโทรทัศน์ก็พบว่ามี ความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละสถานี ตัวอย่างเช่น สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 และ 7 เป็นสถานีโทรทัศน์ของกองทัพบก ก็ย่อมต้องเสนอข่าวของทหารมากกว่าช่องอื่น ๆ และต้องจัดลำดับความสำคัญในระดับสูง โดยเฉพาะต้องเสนอข่าวของทหารบกมากกว่าทหารอากาศและทหารเรือ เนื่องจากต้องเสนอข่าวเพื่อสนองนโยบายในการจัดตั้งสถานีด้วย นั่นก็คือการสร้างความสำเร็จอันดีระหว่างทหารกับประชาชน ซึ่งก็คือการเป็นกระบอกเสียงให้แก่กองทัพบก (จากการสัมภาษณ์ คุณกัลยา พานิชดี รองบรรณาธิการฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก

ช่อง 5 วันที่ 22 สิงหาคม 2533) ส่วนช่อง 7 ซึ่งเป็นคู่สัญญากับทางช่อง 5 ก็ต้องเสนอข่าวของทหารด้วยเช่นเดียวกัน

ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 และช่อง 3 ขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คือ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง เป็นผู้ควบคุมในขณะนั้น ก็มีลักษณะการจัดลำดับความสำคัญของข่าวที่ต้องสนองนโยบายของทางสถานี คือ จะเสนอข่าวของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่ควบคุมดูแลมากกว่าช่องอื่น ๆ และใช้เวลาในการเสนอข่าวที่ค่อนข้างนาน โดยจะจัดความสำคัญอยู่ในระดับต้น ๆ เช่นเดียวกับช่อง 3 ซึ่งเป็นคู่สัญญาของทางช่อง 9 ก็ต้องเสนอข่าวของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีด้วย (จากการสัมภาษณ์ คุณสมชาย แสวงการ และคุณมานิช มงคลเจริญ รองหัวหน้าฝ่ายข่าวไทยทีวีสีช่อง 3 วันที่ 30 กรกฎาคม 2533 และคุณถาวร นาคบุตร หัวหน้าฝ่ายข่าวไทยทีวีสีช่อง 9 อสมท. วันที่ 3 สิงหาคม 2533)

ส่วนสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมี คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ เป็นรัฐมนตรีดูแลอยู่ ก็ จะเสนอข่าวของรัฐมนตรีที่เป็นผู้ควบคุมต้นสังกัดของตน และจัดลำดับความสำคัญของข่าวอยู่ในระดับสูง สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 เป็นสถานีโทรทัศน์ของทางราชการ ทำให้การจัดลำดับความสำคัญของข่าวจะให้ความสำคัญแก่ข่าวราชการมากกว่าช่องอื่น ๆ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ นอกจากจะเสนอข่าวตามเงื่อนไขทางการเมืองแล้ว ยังมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ช่อง 7 และช่อง 3 เนื่องจากเป็นสถานีของเอกชน ซึ่งต้องมีการแข่งขันกันทางธุรกิจ เนื่องจากต้องอาศัยรายได้จากการโฆษณา ซึ่งเป็นรายได้หลักในการดำเนินการของสถานีด้วย ทำให้มีข่าวที่หลากหลายมากกว่าสถานีโทรทัศน์ของราชการที่ต้องเน้นข่าวราชการ